

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Guillaume Musso
L'INCONNUE DE LA SEINE

Copyright © Calmann-Lévy, 2021

Translation Copyright © 2022 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04231-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

GIJOM MUSO

NEZNANKA
SA SENE

Prevela Tanja Petrović

VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2022.

Za Ingrid
Za Natana i Floru

U životu sam dobio mnogo bitaka, ali trebalo mi je mnogo vremena da shvatim da, koliko god dobili bitaka, ne možemo pobediti u ratu.

Romen Gari
Obećanje u zoru

I

Neznanka sa Sene

Ponedeljak, 21. decembar

Sat-kula

*Dođe trenutak kad se svako suoči sa
potrebom da utiče na sudbinu, da uradi
nešto veliko posle čega nema povratka.*

Žorž Simenon

1.

Pariz.

„Ovog puta sve ste nas doveli u opasnost, Roksana: brigadu, kolege, mene...“

Neobeleženo vozilo uputilo se od Avenije Gran arme ka Trgu Etoal. Komandant Sobrije opustio se po prvi put otkad su pošli iz Nantera. Stiskajući volan, pandur je nastavio da čita bukvicu tu-robnim glasom.

„Ako štampa dozna šta ste učinili povodom trenutnih dešavanja, postoji opasnost da će i načelnik Šarbonel leteti sa svog položaja.“

Roksana Monkrestjen sedela je na sedištu pored i ćutljivo gledala kroz prozor prošaran kapljicama. Sivo nebo spustilo se na

tmurni Pariz koji od početka meseca nije imao nijednog sunčanog dana. Vлага se uvukla u vozilo. Policajka se sagnula da podese ventilator na najjače i začkiljila. Teška, sablasna masa Trijumfalne kapije jedva se nazirala iza kišne zavese. Uz kišu, ovaj prizor budio je tugu i sećanje na protestnu subotu kada je najnasilnija grupa iz rulje opljačkala parisku zgradu. Prizor pobune kružio je svetom stavljajući do znanja koliko je pogubno stanje u državi. Od tada se ništa istinski nije ni poboljšalo.

„Sve u svemu, zbog vas smo sada u govnicima“, završi Sobrije usporavajući kako bi ušao u Aveniju Marso.

Zavaljena u sedištu, Roksana nije želela da se brani od upućenih prekora. Poštovala je svog šefa, komandanta Sobrijea, koji je bio na čelu NBPB-a, Nacionalne brigade za potragu za beguncima. Problem je bio u njoj. Već nekoliko meseci imala je utisak da se kreće u tunelu kojem se ne nazire kraj. Protrljala je oči i spustila prozor. Osećala je da joj svež vazduh vraća energiju i daje jasniju viziju: njena sudbina se od sada piše daleko od nacionalne policije.

„Šefe, dajem ostavku“, naprasno reče uspravljajući se u sedištu. „Tako je bolje za sve.“

Roksana je osetila izvesno olakšanje dok je ovo izgovarala. Oduvek je živela za svoj posao, međutim, sada se osećala nespremno da ga obavlja kako treba. Kao kod mnogih kolega, i kod nje se nelagoda s vremenom pretvorila u pravo mučenje. U Francuskoj, a nadasve u regiji Pariza, mržnja prema pandurima bila je očigledna. Svuda.

„UBIJTE SE! UBIJTE SE!“ Kroz glavu su joj prolazili slogani puni prezira sa kojima su se policajci suočavali tokom demonstracija. *Sada*, razmišljala je dok je udisala zagađeni vazduh, *sada moram otići*.

Pokrenut je smrtonosan tok događaja zbog kojeg su ljudi počeli da mrze one koji bi trebalo da ih štite. Postavljale su se zamke za pandure po čitavim gradovima, opsedale policijske stanice, linčovali

su ih na demonstracijama, pucali iz minobacača usred Pariza. Deca su im preplašena išla u školu, porodice su se rastajale, a mediji su ih iz subote u subotu, iz protesta u protest, predstavljali kao naciste sa opscenom alavošću.

„UBIJTE SE! UBIJTE SE!“ *Sada moram otići.* Na njenu sreću, ništa je nije sprečavalo. Nema kredite koje mora da vraća, klince koje mora da podiže, niti alimentacije koje mora da uplaćuje. Napustiće ne samo policiju nego i ovu bolesnu zemlju. Naći će neku usamljenu, ali ne previše udaljenu stenu, sa koje će moći, ispunjena bolom, da je gleda kako gori.

„Dobićete večeras moju ostavku“, obeća.

Sobrije odmahnu glavom.

„Roksana, samo sanjajte o tome. Nećete se tako lako izvući!“

Vozili su se duž Sene ka Trgu Konkord. Policajka po prvi put ispolji nezadovoljstvo.

„Mogu li bar znati gde me vodite?“

„U prirodu.“

To joj je gotovo izmamilo osmeh. Pomislila je na seosko zelenilo, blagi povetarac, polja koja se prostiru dokle pogled seže, zrele osunčanu pšenicu, odzvanjanje kravljih zvona. Daleko od pariske stvarnosti: daleko od grada koji je metastazirao, koji je bio prljav, apatičan, zagađen i obuzet beskrajnom tugom.

Sobrije joj je tek na Mostu Konkord objasnio šta mu se vrzma po glavi.

„Evo plana, Roksana: Šarbonel vam je našao mirniju poziciju kako biste zaboravili nekoliko prethodnih meseci.“

„Dakle, dobila sam premeštaj?“

„Privremeno, da.“

Fransoa Šarbonel bio je načelnik divizije koji je bio na čelu Centralne kancelarije za borbu protiv organizovanog kriminala, jedinice koja je bila nadređena NBPB-u.

„A šta je sa mojom istražnom grupom?“

„Preuzeće je poručnik Bocaris. Dajemo vam priliku da stanete na noge. A potom, ukoliko to budete i dalje želeli, moći ćete da napustite službu.“

Roksana stavi ruku na grudi kada počne da je muči gorušica.

„Šta je tačno moj novi položaj?“

2.

„Jeste li ikada čuli za KNP?“

„Nisam.“

„Da budem iskren, do jutros nisam ni ja.“

Sobrije barem nikada nije imao nameru da ulepšava svoje predloge.

Brisači su pokušavali da odagnaju kišu koja je natopljavala vetrobran. Na levoj obali Sene, automobil se zaglavio u špicu Bulevara Sen Žermen.

„Kancelarija za nekonvencionalne poslove osnovana je 1971. godine“, objasni joj pandur. „Podnose izveštaj direktno sedištu policije. Služba se najpre bavila pomalo neobičnim slučajevima za koje federalna policija nije imala baš racionalne odgovore.“

„Šta mislite kad kažete 'neobičan' slučaj?“

„Sve što je paranormalno.“

„Šalite se?“

„Ne, ali moramo razumeti to vreme“, objasnio je Sobrije. „Društvo je tada otkrilo ono što nam je danas poznato kao 'magijski realizam'. Ljudi su pokušavali da istraže određene pojave koje zvanična nauka nije priznavala, bili su fascinirani pojmom NLO-a, Informaciono-istraživačka grupa o neidentifikovanim letećim objektima htela je da otvori sedište i u Tuluzi...“

„Zašto niko ne zna za ovo?“

Policajac slegnu ramenima.

„Bilo je objavljeno nekoliko članaka tada. Krajem sedamdesetih i osamdesetih Grupa je brojala desetak članova. Međutim, socijalistička moć i napredak društva postepeno su menjali svrhu Službe i koristili je kao poslednju stanicu za pandure malo udarene u glavu posle incidenata sa nesrećnim okolnostima.“

Roksana je čula za centar Kurba gde su slali depresivne pandure, alkoholičare ili one koji su doživeli *burn out*, ali nikada policajce u ovakvoj situaciji.

„KNP je posle nekog vremena promenila svoje sedište, a aktivni članovi su isparili. Oni su danas samo jedna budžetska linija koja će se ugasiti do sledećeg juna. Vi biste verovatno bili poslednji policajac na ovoj poziciji.“

„Znači to je mesto počinka koje ste mi odabrali?“

Sobrije nije mogao da joj ovo prećuti.

„Roksana, mislim da niste baš u takvoj poziciji. A ako mogu da primetim, veoma ste izbirljivi za nekoga ko je hteo da podnese ostavku pre pet minuta.“

Komandant je skrenuo desno i ušao u Ulicu Bak. Roksana je skroz otvorila prozor. Grenel, Vernej, Varena... Naselje Tome Akvinskog, gde je odrasla. Sveta Klotilda, mesto gde je išla u školu; otac joj je bio vojnik i radio je u Hotelu Brijen, u Ministarstvu odbrane, a sa porodicom je živela u Ulici Kazimir Perije. Naselje Svetog Tome Akvinskog izgledalo je kao Bulevar Sen Žerman de Pre, samo bez turista. Nije očekivala da će danas ovuda proći. Obuzele su je nejasne, ali umirujuće uspomene: versajski parket isprugan na suncu, bele lajsne sa motivima akantusa, melodične dirke starog „stenveji“ klavira, bronzana skulptura mačka batlera koji je izgledao kao da se ruga sa vrha kamina.

Ljutito trubljenje taksiste vratilo ju je u stvarnost.

„Koliko ljudi ću imati u svom timu?“

„Nijednog. Rekoh vam već, služba godinama ne funkcioniše. U poslednji nekoliko meseci zaposlili su samo jednu osobu: po-ručnika Marka Batelea.“

Roksana se namršti. Znala je to ime odnekud, ali nije mogla da se seti odakle.

Sobrije joj osveži pamćenje.

„Batele je nekada bio deo kriminalističke policije. Trenutak slave doživeo je početkom osamdesetih, kada je tim koji je predvodio u Marselju identifikovao i uhapsio Baštovana, jednog od prvih se-rijskih ubica u Francuskoj.“

„Baštovana?“

„Lik je vrtlarskim makazama sekao sve što je izvirivalo na žr-
tvama: prste na rukama i nogama, uši, penis...“

„Originalno.“

„Batele je dobio premeštaj u Pariz nakon ove akcije, ali nikad nije ispunio očekivanja. Verujem da je to bilo zbog burnog poro-
dičnog života. Izgubio je dete i brak mu se raspao. Karijera mu se nije slavno završila zbog lošeg zdravlja, te je zbog toga završio u KNP-u.“

„Je l' otišao u penziju?“

„Nije još uvek, ali sinoć je imao ozbiljan srčani udar. Zbog toga je Šarbone povukao konce kako biste dobili ovu poziciju.“

Sobrije je uključio sva četiri svetla pre nego što se parkirao preko puta kapije Parka stranih misija. Kiša više nije padala. Roksana užurbano izađe iz kola. Vlaga joj se uvukla u odeću, u kosu i u misli. Sobrije izađe odmah za njom i zapali cigaretu naslonjen na haubu.

Vetar se pojačao. Konačno je moglo da se diše. Tračak plavog neba stidljivo se promolio iznad parka. Deca su već izletela napolje i radosno vrištala jurcajući ka ljuljaškama i toboganima. Roksana je imala uspomene odavde: sladoled od vanile i jagode iz Poslastičar-
nice Bak, odlazak sa majkom u Bon marše i Konran, potom, malo

niz ulicu, stan Romena Garija pored kog je radoznalo prolazila u vreme polaganja mature iz francuskog i uvek bacala pogled na vrata zgrade, za slučaj da nisu otvorena, nadajući se da će ugledati duhove Romena, Žana ili Dijega.

„Ovo je vaša kancelarija“, rekao je Sobrije upirući prstom ka nebu.

Roksana podiže glavu. Najpre nije razumela na šta tačno misli njen nadređeni, ali onda je ugledala neku vrstu zvonika sa satom – toranj uvučen u ulicu koji nikada ranije nije primetila, a koji je bio toliko visok da je nadvisio sve druge zgrade.

„Zgrada datira iz dvadesetih godina“, Sobrije poče profesionalno. „Predstavljala je aneks Bon maršea koji je sagradio arhitekta Luj Ipolit Boalo. Dočepala je se policijska prefektura početkom osamdesetih, ali država je ipak prodaje.“

Roksana se uputi ka visokoj kapiji ofarbanoj u plavo.

„Ostavljam vas“, saopšti Sobrije pružajući joj svežanj ključeva. „I molim vas, Roksana, ne pravite nikakva sranja.“

„Koja je šifra za ulaz?“

„3001207: datum nastanka Tigrovih brigada. Dodajte i slovo B, koje označava Brigadu.“

„Ili NBPB“, primeti ona.

„Roksana, nadam se da smo se dobro razumeli. Pročistite glavu. Nećemo biti uvek tu da se bavimo vašim sranjima.“

3.

Iako se toranj jedva video s ulice, izgledao je veličanstveno kada se provukla kroz prolaz. Na kraju malog dvorišta oivičenog drvećem, graciozno se uzdizao zaglavljn između dve jednolične zgrade. Impresivni brojčanici sata s vrha kule izdužili su mu siluetu i čvrsto ga usidrili ka pariskom nebu. Prava tvrđava usred 7. arondismana.

Roksana je kaldrmom došla do ulaska u „svetionik“ gde je bio parkiran jarkocrveni skuter. Jednim od ključeva koje joj je Sobrije dao otključala je teška vrata od lakiranog drveta. Zvonik je vodio ka osvetljenim oknima. Kao u crkvi, svetlost se probijala kroz vitraže i ispunjavala toplinom sva tri sprata. Prizemlje je otkrilo sve svoje boje: crvene cigle, hrastov parket, metalne konstrukcije i zakovane grede po ugledu na Gistava Ajfela.

Vertikalno spiralno stepenište od kovanog gvožđa povezivalo je četiri nivoa. Roksana se popela uz stepenice očiju uprtih u vrh. Vreme je bilo lepo. Grejanje je brujalo. Klavirske note povremeno su se čule s vrha. Šubert, *Nedovršena simfonija*. Muzika njenog detinjstva.

Stigla je do prvog odmorišta na stepenicama. Sprat se delio na dva dela. S jedne strane nalazilo se mnoštvo metalnih ormarića, polica koje su se pele do plafona, kartonskih kutija, jedna faks-mašina, pa čak i minitel. S druge strane, kuhinja sa radnom površinom od neobrađenog drveta i kupatilo.

Pored foto-kopira stajala je i staromodna novogodišnja jelka koju je čuvala velika sibirski mačka izležavajući se na hrpi papira. Zamjauka ugledavši Roksanu i potom pobeže na sprat.

„Dođi! Mac!“

Policajka je uhvati na stepenicama i sagnu se da je pomazi po stomaku. Bila je zdepasta i mišićava, sa blistavim sivim krznom i njuškom kao iz crtanog filma.

„Zove se Putin“, reče neko iza nje.

Iznenadena, Roksana se naglo okrenu i posegnu za pištoljem iz opasača. Naslonjena na prozor na drugom odmorištu, stajala je devojka od dvadeset pet godina, sa afro-frizuirom, tamne puti, smaragdnozelenih očiju sa naočarima od kornjačevine, toplog osmeha i blistavih zuba.

„Ko si sad pa ti?“, breću se Roksana.